

2 CENTESIMI

Priljubljen za Monarhi-
ju taška 4 K za 3 mjeseca.
Pojedini broj 2 par.

Abbonamento per la
Monarchia: Corone 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 2 cent.

Abbonament für die
Monarchie vierteljährig
4 K, einzeln Nummer
2 Heller.

OMNIBUS

Izlazi svaki dan osim nedjelje i svenka
u 11 ura prije podne.

Erscheint täglich außer an Sonn- und
Feiertagen um 11 Uhr Vormittag.

Erscheint täglich außer an Sonn- und
Feiertagen um 11 Uhr Vormittag.

2 HELLER

Za svrštenje objava u
Malom oglasniku* plaće
se za svaku rječ 2 pare.
Najmanja pristojba 30 p.

Per le inserzioni d'arvizi
od «Notiziario» l'affari
si paga per ogni parola
9 cent. Tassa minima le
30 centesimi.

Jedes Wort im «Klinium
Anzeiger» kostet 2 h.
Die niedrigste Taxe 30 h.

Uprava i uredništvo — Amministrazione o redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr., PULA — Via Giulia br. 1.

Nekoč i sada.

U PULI, dne 22. IX. 1908.

(Konač.)

Tako je bilo, brate, pred nešto deset godina. A sada? Dođi samo, pak ćeš vidjeti, da nam još uvijek ne cvatu ruže, ali ćeš na svoje vlastite se oči osvjedočiti, kako smo napredovali, kako smo postali faktorom, s kojim moraju protivnici računati. Dok se nekoč znalo samo za neke barbare, ščave, strahopočitanje nas danas nazivaju pravim našim imenom. Prisluskišnjak po mogućnosti razgovore naših protivnika, čut ćeš kako sada o nama među s obom sude, kako nas se boje.

Hrvati su počeli ljubiti svoj jezik svojih otaca. Mladici i gospođice čuješ kad govore hrvatski po ulicama govoreći.

I tu moram istini za volju priznati, da bi se moglo još više čuti. Ali zar da zamjeriš? Naučni su od malih nogu među sobom talijanski i samo talijanski. Osvjedočen sam, da ih ima — osobito kod slabog spola — koje talijančare ne od srama veća iz pustog običaja. Koliko ih ima, koji ne govore neg talijanski, a da im rećem, da su Talijani, uvrijedili bi se! Zato držim, da nije još najgora zlo, kada se čuje čak na hrvatskim zabavama po koga talijančari. Bogme, bolje i opravdane je čuti nekog talijančari nego švarčari. Kad te švarčari, čini to većim dijelom da se iskeže, jer misli, da je on nešto više od onoga, koji nema kao on reći po koju bez glave i repa u njemačkom jeziku. Da izbjegnem svakom nesporazumjenju, moram naglasiti, da nijesam protivnik nikog jezika, pa ni njemačkog. Držim se one naše: Tuđe postuju, a svojim se diči. Inače osuđujem svakoga, koji iz mržnje neće, da nauči koji jezik.

Ne mislim opet reći, da to talijančarenje ima da traje navjeka. Ne. Ali tvrdo držim, da će se to već samo po sebi iskorijeniti. Silom se ništa ne postizava, već se svoje, koji više puta nijesu ni krivi ni dužni, da ne znadu hrvatski, samo odbija. Koliko ih ima, koji su još nedavno govorili samo talijanski, jer ili su znali većom malo ili još se nijesu nikad usudili na nikim govoriti na ulici hrvatski? Neke se ne čudi dakle nijedan novak i neka nam ne sudi prestrogo, ako čuje na našim zabavama tuđi jezik. Dapače mi pokazemo time svoju liberalnost, kojom se ne mogu dičiti ni ovdješnji socijalisti, a još manje talijanski liberalci.

Zasluga je male Družbine škole, da se širi zvuk naše milie pjesme. Milo ti je gdjgdje čuti hrvatsku pjesmu iz mladog, tankog grla. A koliko je gospođica, koje nijesu bile u hrvatskoj školi, naučilo od djevojčica Družbine škole po koju hrvatsku pjesmu? Tako se naša pjesma uvijek više širi, time i jezik.

Bit će brate vremenom još toga. Doći će negda i blaženi općinski izbori. Po prvi put ćemo biti, ako bog da i sreća junacka, zastupani u općinskom vijeću po šest naših. Malo je to, više bi nam išlo, ali što ćeš, ne mogu ni oni dati sve na jednom. Glavno je u ovom novom izbornom redu to, da se glasuje tajno. Tako će moći mnogo naših, koji su inače odvijani od Petra ili Pavla, bez straha dati svoj glas za našu krv.

N. M.

Bit će brate vremenom još toga. Doći će negda i blaženi općinski izbori. Po prvi put ćemo biti, ako bog da i sreća junacka, zastupani u općinskom vijeću po šest naših. Malo je to, više bi nam išlo, ali što ćeš, ne mogu ni oni dati sve na jednom. Glavno je u ovom novom izbornom redu to, da se glasuje tajno. Tako će moći mnogo naših, koji su inače odvijani od Petra ili Pavla, bez straha dati svoj glas za našu krv.

Bit će brate vremenom još toga. Doći će negda i blaženi općinski izbori. Po prvi put ćemo biti, ako bog da i sreća junacka, zastupani u općinskom vijeću po šest naših. Malo je to, više bi nam išlo, ali što ćeš, ne mogu ni oni dati sve na jednom. Glavno je u ovom novom izbornom redu to, da se glasuje tajno. Tako će moći mnogo naših, koji su inače odvijani od Petra ili Pavla, bez straha dati svoj glas za našu krv.

Sirite i kupujte Omnibus

VIESTI.

Mjestne.

Poziv.

«Narodna radnička organizacija» javlja da će u nedjelju, dne 27. o. mj. u 10 s. prije podne biti sastanak p. o. 2.

Pozivlju se sumisljenici, da se odazovu u velikom broju.

Državni zastupnik, Česke narodne socijalne stranke* doći će u Pulu prije dana drugog tjedna. Odbor.

Poziv.

Umoljava se čitava hrvatska omladina u Puli, da dođe u subotu dne 26. t. mj. u 8 sati u večer u «Narodni Dom» na dogovor po p. o. 2.

Akademikari.

Braći tamburašima!

Umoljava se braću tamburaše, da redovito svnkog utorka i četvrtka od 8 1/2 do 9 1/2 dođu na pokus. Koji redovito ne dođe, ne će ga se primiti kao tamburaša. Zborovodja.

Narodni darovi.

Za Družbu sv. Ćirila i Metoda primili smo:
Od Srđja Zlopogledja . . . K 2.—
Zadnji izkaz 1167/67
Ukupno 1169/67

Prigodom sokolske zabave «kraljevo» sakupilo se za «Sokolski Dom» K 17/26.

Pomerski delegat i novi hrvatski učitelj.

Iz Pomeria nam pišu:
Fina je glavica naš Matešina, da mu para neima. Onomadne ne je izrazio, da u Banjolama nema ni jednog pametnog čovjeka, da su svi divlji. . . Banjolci znajući tko ih tako vriedja, niti se ne obaziru na njega, ta tko za njega mari. Neke si u ostalom Matešina u ovo malo mjeseci što će još biti delegatom, pogleda glavnu ulicu u Pomeru, u kakovom se žalostnom stanju ista nalazi a Banjolce neka pusti na miru.

Napokon je došao u Pomer g. učitelj. Zove se Josip Supljina rodom Gradišćanin. Svršio je ove godine škole te položio izpit za pučke učione dobrim uspjehom. Evala!

Pogibeljan kamenolom (kava).

Kava barba Mije iz Vinkurana nahodi se uz samu cestu i nema ništa što bi pričelio, da se u nju čovjek ne strovali. Prije je bio mali zidić i par greda, a sada nema ni toga, tako da je u noćno vrijeme, osobito u tamnim noćima i sa ružnim vremenom veoma pogibeljan prolaz, te će se sjegurno dogoditi kakva nesreća, ne providi li se odmah to stvari. Barba Mijo koji je još kapovlja, bi sam to bio već morao uviditi. Da bi to bila tuđa kava, onda neboj se, poslao bi on odma Škerla s nalogom, da se rupa zatvori, nu za Mijine kave ovaj zakon ne valja. Čekati ćemo malo dana, pak ćemo onda, ne bude li stvar uređena, poduzeti druge korake.

DOPISI.

Izborni sastanak u Sv. Križu kod Kastva.

Sv. Križ, 22. IX. 1908.

Narod u donjem dijelu Kastavštine, želio je već od dulje vremena vidjeti i čuti svog zastupnika g. prof. V. Spinčića.

Da udovolji toj opravdanoj želji svojih izbornika, urekao je g. zastupnik za dan 20. septembra o. g. izborni sastanak u Sv. Križu kod Kastva.

Bila je nedjelja i k tomu «Križevica», god crkve u Sv. Križu i sajam. Naroda navrnuo sa svih strana, da proslavi blagdan i da čuje izvještaj svojeg odabranika.

Gosp. profesor služio je najprije sv. misu i držao u crkvi prigodnu propovijed, a po službi božjoj otvorio urečeni sastanak pred crkvom u hladu slavenskog stabla, starodrevne lipe. Predsjednikom sastanka odabrao bi složnim glasom prisutnih neumorni glavar općine Kastav, g. Kasimir Jelusić. Ovaj zahvali za iskazanu počast, pročita pismo g. zastupnika prof. Mandića, koji žaleći, što nije mogao na ovaj sastanak, pozdravlja učesnike, preporuča pažljivo saslušanje izvještaja prisutnog gosp. zastupnika, komu daje riječ.

U početku svojeg govora izriče g. sazivač svoju žalost, što mu nije bilo moguće radi velikog posla, doći već do sada između ovdješnje svoje braće. Zatim izvještaj narod u ovom radu, 1) u općinskom zastupstvu u Kastvu, 2) na pokrajinskom sastupu Istri, i 3) u carevinskom vijeću u Beču.

Govoreći o prvoj točki, predložio je sluzateljima veliki napredak Kastavštine u svakom pogledu za ovo zadnjih desetak godina. Taj preporod i napredak jest većinom djelo općinskog zastupstva, i govorniku nije žao, što se je dao birati za općinskog zastupnika. Upravo ovih dana imade se birati novo zastupstvo općine Kastav, zato preporuča onima, koji imadu pravo biranja, da dadu svoj glas samo nesebičnim, trijeznim i poštenim muževima, jer će samo takovi raditi za dobro i korist svoje rodne općine.

Razlažući djelovanje svoje i svojih drugova na zemaljskom saboru Istri, svratio je g. zastupnik pozornost skupljenih na novi izborni zakon za našu pokrajinu. Novi taj zborni red nije dno Hrvatima i Slovencima u Istri sve ono, što bi im bio morao dati — zato je on sa drugom M. Mandićem bio proti njemu. Ali uze sve nepravde i manjkavosti, koje ima, učiojen je njime korak na bolje; barem neće više narod biti predan na milost i nemilost svojih joganastih susjeda. Podučiv izbornike o najvažnijim odredbama novog izbornog zakona, preporučiv im toplo, da glasuju svi složno za predloženike političkog društva, koji će sjegurno znati uvijek braniti interese svoga naroda.

(Sliedi.)

Razne.

† Anton Daus.

Javljamo tužnu viest, da je u Borutu dne 20. IX. 1908. u dobi od 73. godine providjen svetimi Otajstvju za umirajuće, preminuo vrli naš rodoljub Anton Daus. Bio je, vele, poznat i ljubljen od naroda kao vriedan i pošten gospodar, pobožne obitelji, uvijek miran i prijazan sa svima, zato žali njegovu smrt svaki koji ga je poznao. — Mir duši njegovoj!

Česke predstave u Beču.

Kako su nektje novine javile, to su neki Česi došli na misao, da oasnuju česko kazalište u Beču. Sada se javlja nadalje iz Beča, da je donjoaustrijsko namjesticništvo kao i direkcija bečke policije već izdala dozvolu za takovo kazalište.

Njemački narodni ministar je bio protiv toga, te se je obratio na namjesticništvo, da te predstave zabrani, no namjesticništvo nije to uzelo u obzir i to s razloga, što su se već i prije te predstave dozvoljavale i izvajdale.

PARTE ITALIANA.

NOTIZIE.

Locali.

Ruba e calunnia un altro.

Lunedì mattina, tornati dalla pesca, i pescatori Vicié Giovanni, Dvorničić Stefano e Lovrić Giovanni, trovarono aperta la porta della loro comune abitazione (Max Baracche 48) e forzata la cassetta ove in comune tenevano i loro denari. Dalla cassetta mancava tutto il denaro, cioè 214 cor. delle quali 60 cor. erano del Vicié, 90 del Dvorničić e 64 del Lovrić. Il Lovrić denunciò alla guardia di polizia, quale sospetto autore del furto: il pescatore Giorgio Ducić che abita in Siana, presso il molino. Fatta la perquisizione in casa del Ducić non si rinvenne nulla, anzi il Ducić accusò per sospetto furto il medesimo Lovrić. Infatti ieri mattina le guardie di polizia si portarono dal Lovrić e dopo una minuziosa perquisizione lo trovarono in possesso di 66 cor. Messo alle strette si confessò autore del furto e dichiarò che 140 cor. aveva spedito alla madre a Kirkenvice. Scoperto il ladro, il Dvorničić, Vicié e gli altri pescatori, accesi di giusta ira, vollero fare giustizia sommaria del Lovrić e le guardie ebbero un bel da fare per poterlo condurre agli arresti. Il Lovrić ha 27 anni.

Denunziati.

Il solito pitoro Marcelo Zurbi d'anni 17, venne denunziato perchè urcò ieri con una pietra un fanale in via Fondaco, cagionando un danno di 20 corone.

Perduto.

Vennero perduti: un paio di orecchini con pietre preziose, un ciondolo (sigillo) colle iniziali D. N.

CORRISPONDENZE.

Lo grandi feste croate.

Dai due Lussini, 23. 9. 1908.

Vengo un po' tardi — perchè i molti miei altri affari mi tratterranno — colla presente breve relazione delle riuscissime serate che ci diedero i nostri studenti ginnasiali condotti nella loro opera dal corpo insegnante della nostra scuola Cirillo-Metodiana.

I trattenimenti serali ebbero luogo a Lussinpiccolo li 6 e 8 corr. e a Lussin grande li 13 corr. Tutte le tre volte la sala era zeppa di pubblico. Le serate durarono tre ore senza che il pubblico mostrasse il minimo segno di stanchezza. Il programma conteneva un prologo nel quale si inneggiava al concorde agire pel bene comune della nostra causa, indi seguivano le declamazioni delle patriottiche poesie: «Rodu o jeziku» di P. Preradović, indi «Mrijeli smo . . .» di R. Katalinić. Si rappresentava anche la farsa dialettale in un atto: «Kontra sruca se ne more» e dopo due altre declamazioni seguiva la rappresentazione dell'altra farsa, scritta apposta per le australiane nostre condizioni, dal titolo «Na policiji». Lo sva-

riato programma fu eseguito a precisione, si capiva quanto bene erano tutti preparati per farsi onore e per attirare un numero pubblico e giovare così alla nostra «Družba» la quale ebbe un bel netto ricavato. Fuori del programma i nostri bravi studenti ginnasiali suonarono le tamburine. Dei studenti di fuori notammo i bravi giovani ginnasiali Knežić da Čunski e Maurin abituriante nautico da Cattaro. Fra le signorine che con rara abnegazione consacrarono tutto il loro tempo per l'addobbo della sala e l'apparecchio della roba per le farse, sono in special modo da lodarsi le signorine Carmela Bonicicoli e Maria Rode.

Impediti di assistere alla festa a Lussinpiccolo mandarono il loro obolo i signori: prof. Ambrogio cav. Haračić cor. 10, il cantante d'opera Giovanni Rašković cor. 5, il cappellano di Lussingrande A. Fabijanić cor. 2, il barbiere Emilio Keret cor. 2, il dentista K. Heiser cor. 2, Giuseppe Stihović cor. 2, N. Halauska cor. 1, Giovanni Segota cor. 1, barone de Morhamer cor. 10, Giovanni Grubešić cor. 1, Giuseppe Sinčić cor. 1, Giuseppe Kavalarić cor. 1. Per la festa a Lussingrande donò la signora Wüste cor. 5. Totale furono incassate cor. 370'19, detratte le spese di cor. 84'05, rimane un netto importo di cor. 286'14. A questa somma va da aggiungersi cor. 6 radunate dai studenti ginnasiali in occasione della tombola, assieme quindi cor. 292'14 il quale importo venne consegnato per la nostra «Družba».

(Continua.)

Varie.

Le Delegazioni.

Li 8 ottobre — giovedì — si radunano le Delegazioni a Budapest.

Il Parlamento.

Come scrivono i «Narodni Listy» di Praga, il Parlamento verrebbe convocato li 3 novembre, anche se fino quel giorno le Delegazioni non disbrigano i loro lavori.

Cose marittime.

Per i primi del venturo mese è indetta a Trieste una conferenza delle società di navigazione a vapore per la regolazione degli itinerari perchè è generale il lamento che l'odierno disordine arreca gravi danni al commercio.

La caccia all'ebreo.

Il nuovo comandante della flotta del Mar Nero, ammiraglio Bostrom, arrivato a Sebastopoli diede ordine di cacciare da tutti i distretti ove vi sono delle caserme militari, tutti gli ebrei ivi residenti. Oltre 300 ebrei dovettero partire e in avvenire è severamente proibito l'accesso degli ebrei.

Corsa aerea.

Nella primavera del venturo anno si terranno a Pietroburgo, per iniziativa del governo Russo, delle grandi corse aeree con grossi premi per gli inventori di nuovi istumenti coi quali potranno librarsi nell'aria.

Le grandi città.

Nel 1801 v'erano in tutta l'Europa 21 città con 100.000 o più abitanti. Ora ve ne sono 159 città con più di 100.000 abitanti.

Vlastnik i izdavač: **Tiaskara LAGINJA i DR.**
Odgovorni urednik: ANTE BELANIĆ.

Austro-Hrvatsko Parob. Društvo na dionice u Puntu.

Plovitbeni red

za dnevnu prugu Baška-Rijeka-Baška.

Poned. Utorak	Srijedu Četvrtak	Petak Subota	Nedelju	Utorak Poned.	Četvrtak Srijeda	Subota Petak	Nedelju
prije podne				po podne			
4.30 5.—odl.	V.Baška nova	dol.	6.30 6.—	odl.	5.30 5.—		
5.30 6.—dol.	Punat	dol.	5.30 5.—				
5.40 6.10 odl.			5.20 4.50				
5.55 6.25 dol.	Krk	dol.	5.05 4.35				
6.05 6.40 odl.			dol.	4.55 4.20			
6.40 — dol.	Merag	dol.	4.20 —				
6.45 — odl.			dol.	4.15 —			
7.20 — dol.	Beli	dol.	3.40 —				
7.25 — odl.			dol.	3.35 —			
— 7.30 dol.	Glavotok	dol.	— 3.30				
— 7.35 odl.			dol.	— 3.25			
8.10 8.05 dol.	Malinska	dol.	2.30 2.55				
8.20 8.15 odl.			dol.	2.40 2.45			
9.10 9.10 dol.	Omišalj	dol.	1.50 1.50				
9.20 9.15 odl.			dol.	1.40 1.45			
10.—10.—dol.	Rijeka	dol.	1.— 1.—				

Uvjetno pristajanje u Njivicama i Staroj Baški.

Agencija na Rijeci kod I. Pakušića, Via Andrassy 25.

Soboslikar

VLADIMIR VOJSKA

PULA — Via Sergia, 59.

Preporuča se p. n. općinstvu grada Pule i okolice za soboslikarske i ličilarske radnje. Izradba moderna, ukusna i trajna. Cijene umjerene.

Sirite i kupajte „Omnibus“

SCUOLA DI MUSICA „GIUSEPPE TARTINI“

POLA — Via Besenghi N. 2 — POLA.

Approvata dall'i. r. Consiglio scolastico provinciale dell'Istria.

(La scuola è per ambo i sessi.)

In questa s'impartisce:

a) Lezioni di violino	d) Lezioni di armonia
b) „ „ pianoforte	e) „ contrapp. e fuga
e) „ „ canto	f) „ di composizione

Per iscriversi e per maggiori chiarimenti rivolgersi alla Direzione della Scuola, Via Besenghi N. 2.

Il Direttore insegnante: **C. BORZI**
Maestro di Musica diplomato del R. Conservatorio in Milano.

Podpisana uprava reštauracije „Narodnog Doma“ u Puli, uslobodjuje se javiti p. n. općinstvu grada i okolice, da je od sada unaprijed svaku večer u prostorijama

„Narodnog Doma“

veliki tamburaški koncerat

I. hrvatskog tamburaškog zbora.

Na programu je preko 200 različitih komada. Početak je koncerta u običnim danima u 6 sati na večer a nedjeljom i blagdanima, od 9 u jutro do 1 sat po podne i od 4 sata unaprijed poslije podne.

Ulaz besplatan.

Za dobro piće, jelo, kao i brzu podvorbu potpuno je oskrbljeno. PULA, dne 3. septembra 1908.

Za što mnogobrojnjiji posjet moli uprava reštauracije „Narodnog Doma“.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadružaro, koji uplatuju sadržajnik dionova jednu ili više po krunu so.

Prima novac na štodnju od svakoga, ako i nije član to ština bez svakog odštaka.

Vraća na štodnju nložene iznos do 1000 K bez predhodnog odštaka, a iznos od 1000 K ako se neje kod nložanja angliano uslomerio veći ili manji rak sa odšak, sa odšak od 3 dana.

Zajmove (posudu) daje samo zadružarom, i to na hipoteku i sadržajnik sa garancijom.

Uredovni sati svaki dan od 9—za sati prije podne i 2—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdana natvorom.

Druževoma pisarna i blagaja: nalazi se u viala Carrara vialita kupa (Narodni Dom) prvi pod domom, gdje se dobivaju poštito informacija.

Ravnateljstvo.

Brzojavni naslov: POTOČNIK — PULA.

JOSIP POTOČNIK — PULA

Corsia Francesco Giuseppe, 6.

VELIKO SKLADIŠTE i TRAJNA IZLOŽBA

glinenih peći za sobe i salone, štednjake sa strojem za prištednju goriva, željeznih štednjaka obloženi sa neizgorivim Chamotom, kaca za kupanje iz najfinijih glinenih lončića, podpuno uređene kupaoalice, ploče za podove u kuhinji, hodniku, predvorju, dvorištu, štalama itd. Mosaik-ploče za obložiti stijene, PATENTIRANI uredi za glinene peći, Meidingerovih plašta za glinene peći u svrhu da poveća i usčuva toplinu itd. itd.

Specialiteta: Stroj za prištednju goriva za glinenu peć, dvostrukom brzinom zagrije odaju. — Automatička peć sa regulatorom i trajnom vatrom.

Meteorska peć sa trajnom vatrom. Stroj za uzdržanje vatre za glinenu peć. Štednjaci na plin i drveni ugljen. **NOVO!!** Specijalista u nastavljanju peći i štednjaka. **NOVO!!**

Sve u tu struku zasjecajuće radnje izvršuju se pomno, brzo i jeftino. Uzorci, cijениci i proračuni šalju se badava i franko.

